

БУРЯД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Сөвөдэй, Министруудэй Сөвөдэй орган

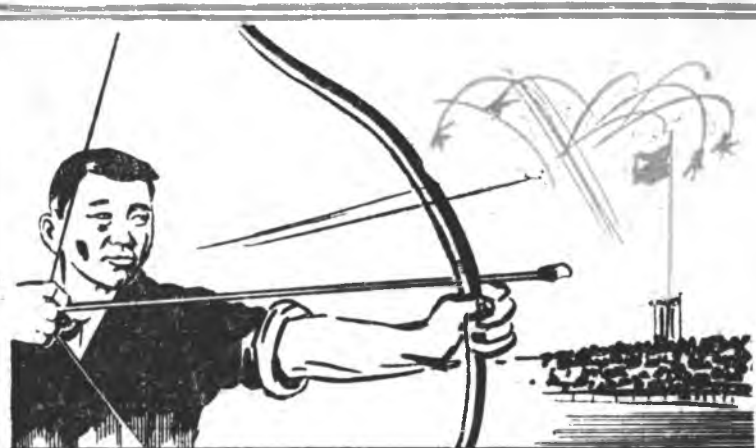
№ 154 (11448)

1967 оной

июлинь 2,

воскресени

сэн 2 мүнгөн

Сурхарбаан

Буряад ороной ОЙН БАЯР

МҮНӨӨДӨР манай республикын олон түмэн ажалшад Буряадайнгаа Автономитой Совет Социалист Республикын мүнхдэн ургаанаар 44 жэл болононын ойн баяры хаа хаанагүй—хото гурдундаа, хүдөө нутагуудтаа эхэ хүжюу баяртайгаар, омог доруунаар, омогтой хүжюунээр тэмдэглэж байна. Буряад арадаймнай үнэн зүрхэнхөө омогорхохо, баярлахын тон зүб, үргэн дэлгэр Эхэ орон доторнай Агуухэ Октябрийн социалист революцийн илан мандаһанай ашаар, тэрэ гэгээн сагнаа хойшо манайда Коммунист партиянь Ленинскэ национальна сэсэн мэргэн политикын хэлбэрлэлтүүгээр бэлүүлэгдэжэ байһанай үрөөр, агуухэ орд арад түрүүтэй аха дүү бүхы совет арадуудай энэрхы сэдхэлэй ариун дэлгэр туһаламжаар буряад арадай эрхэ сүлөөтэй, зол жаргалтай боложо, ажахыгаа, эрдэм болбосорлоо, соёл культураа хүжөөлгөдэ түүхэтэ амжалтанууды туйланһинэй элгэ.

Тиймһээ Буряад ороноймнай мүнөөнэй ойн баяр нүр жабхаланта оршон байдалда, Октябрийн хубисхалай мандаһаар табхар таби наһа гүйсэһэнэй түүхэтэ ойн баярай жэлдэ намтарлагдажа байһаа, Октябрийн алдарт оё олон мяллон совет арадай, агуухэ Эхэ ороннай бултадаа, социалист оронууд, бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы түрүү хүн түрэлтэн баяртайгаар утажа байна. Октябрийн социалист революци хадаа хүн түрэлтэнэй түүхэтэ урдань үзэгдэлгүй, шэхэндэ дуулаагүй, нодэндэ харагдаагүй тайхамшага хубилалтанууды хэжэ, саашанхи хүжэлтын үргэн зам бүхы хүн түрэлтэндэ заажа үгэһэн байна.

Энэ баримты манай Буряад ороной хүжэлтын үлгэр жэшээ дээрһээ эди тодоор харуулжа болоно. Түүхын талаар абхаа харабал, 44 жэл гээшэ тон богонихон болзор ха юм. Тээд энэ богонихон болзор соо манай республикада ямар эхэ хүртэй хубилалтанууд болооб? Элигсэг хулисагуудай нөөгөө амидрыжа, эдэ бүгдтэ хараашы наа, өөһэдүнгөө нодэндэ этгэнгүй байжа магад. Үнэхөөрөө манай элигсэг хулисагуудай ажабайдалда хэдэн зуун жэлэй туршада урагшаа дабшала, эрд хубилалта болоогүй шахуу, байд ноёндэ дарлалта мулжэлһэнөө, ламанар бөөнэрэй мэхэ тохогоо ондоо юмэ тэднэр үзөөгүй байгаа бишү. Хэдэн зуун жэлэй саадхи байдал тухай дурдһыһыгүй, минл табин жэлэй саад тээхи үедэ буряад арад ямар байдалтай байгаа гэжэ бодод үзэбэл, гүн зүрхэнхөө гашуудамар, уйдамар байха юм. Хаанта хархис засагай үедэ манай арад ямар эхэ харанхы муухаг, барга бүдүүдэй, туйган зүдэрүйн байдалда эрхэ сүлөөшэ, эрдэм номшөггүй, үмдэхэ хубсаһаршы, эдихэ хоолооршы ядуу туйлуур байһанын элгэ.

Мүнөө бүхы ажалшадманай байдал урдынхитай жэшэхээр бэшэ, тад ондоо болохой. Коммунист партиянга ударидалгаар бүхы совет оронтойгоо хамта манай республика хүртэйгөөр урагшаа дабшаа: помещинүүд болон капиталистуудай зонхилжо байһан дарлалта байгуулалтаа—хүний хүнэй мулжээдүгү шонэ общество хүртээр урдань үзэгдэлгүй зам гатаалдаа; политическэ талаараа ямаршы эрхгүй байһан ажалшад социалист демократини хүжэн дэлгэрһэн оршон байдалда ажаһууна, национальна талаар дарлалта эсэслэн усадхагдажа, арадуудай адли тэгшэ эрхэ, аха дүүгэй хани барисаан мандаһай; технико-экономическа талаараа эхэ гээдгэнтэй байһанаа—мүнөөнэй хүжэнтэй индустриай, алибаа техникээр түгэлдэрөөр зэбсэгжэнэй коллективнэ хүдөө ажахытай болодог; үзэг бэшгэ мэдэхэгүй, харанхы муухаг байһанаа—үзэгдөө дуулаагүй эхээр хүжэнхэй, эрдэм наука, соёл культурын үргэнөөр дэлгэрэнхэй орон болодог.

Иимэ ороондо ажаһууһандаа буряад арадай зол жаргалтай. 1923 ондо ашта багша Владимир Ильич Ленинэй үүсхэлээр Буряадай Автономитой Совет Социалист Республикын байгуулагданиһын Буряад ороноймнай түүхэдэ мартагдашагүй дэмбэрэлтэ ушар болоно. Энэхэн үе соо ямар эхэ амжалтанууд туйлагдаб? Хүсэн түгэлдэр промшленностьшэ, социалист хүдөө ажахышы, тухал мангаараа үндэлж, удхаараа социалист соёл культурашы халбаран хүжөө. Эсэгэ ороноо хамгаалтын Агуухэ дайнай урда тээхи 1940 онойхондо орходоо мүнөө манай республикын промшленностьшэ аяар 25 дахин үлүү эхэ валовой продукци үгэнэ. Манай промшленностьнын бүтээн гарган зүйлүүд ороной 80 гаран область болон хизаарнуудта, тэршэлэн 37 хари гурдундэ элгээгдэнэ. Урдань оройдоо промшленностьшэ гэжэ үгы байһан аад, мүнөө шухаг онхон техника, машинанууды хари гурдундэ элгээгэжэ байха гэжэ түүхэтэ удха шанартай үйлэ хэрэг ха юм!

Хүдөө ажахымнайшы эхэ амжалтатый. 1966 ондо тарган ажалайшы, мал ажалайшы продукци гүрэндэ худалдаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдэ. Энэ хадаа үлүүлэй жэлүүдтэ тарган ажалай урган хүжэһэнэй, адууна малтай тоо толгойн олошорхой, ашаг шөмын дээшлэлхэй үр дүн мүн.

Совет засагай жэлүүдтэ манайда ёһотой культурна революци болоо. Үзэг бэшгэ мэдэхэгүй абадан усадхагдаа, бүхы хүн зомнай эрдэм нургуултай болоо.

1914—1915 оной хуралсалай жэлдэ минл республикын дэбисхэр дээрэ 267 нургуули, тэдэнэй 257-ниин эхин нургуулинуудта оройдоо 423 багшанаар худалдажа, хамта 13500 нургуули хуража байһан. Тинхэдэ мүнөө манай республика соо 610 нургуули, тэрэ тоодо 149 дунда нургуули худалдажа байһаа. Эдэ нургуулинуудта аяар 18

ШУЛАГЫН УТАСТА ТӨРТӨГҮӨ

ПУБЛИЦИСТИКЭ

ДЭЛХЭЙЕ ГИЙГҮҮЛҮЭН ТОЛОН

Герберт Уэллсын бэшэһэн ном иранаб. «Россин манан соо». Манан соо 1920 ондо залуу Совет гүрэнгэй танилсахаа холын Атлантикы зорюуга нээлжэ эрэнгэ Англиин уран воксоло, публицист инжигэ түрэл орон тухайнай тобишол хээ нэн. Уэллс Владимир Ильич Ленингэй уулзажа хоёрдөхөндөй удаа тэрэнгэй эгээ томо фантаст гэжэ нэрлээ юм. Владимир Ильич хадаа Уэллсдэ юндэ фантаст болоһон юм? Россин хэдхэн жэлэй турша соо электрын хууер хангадани, дэлхэй дээрхи түрүү гүрэнүүдэй нэгэн болохо гэжэ манай вождь далайн саанаһаа ерөнх айлшанда хөөрөө бшуу.

Тээд Герберт Уэллс заахашы этгээгүй. Тэрэнэй нүдэндэ империалист болон граждан дайнай үлэгдэлүүд; заводуудай унтаршанан пезишүүд, өрьдөө «уягдашанан» парохууд, арай шамай амитайхан поездууд, үлэн хоолон хуею нотаг харагдаа бшуу. Россин Алас-Дуна зүгтэ үхэр буу үшөө нэрбөөр байгаа. Тээд биднэр буржуазна публицисты оройдоо эмэлжүүлбид. Харин «Манан соохи Россин» мүнөө өөрын харахагүй байһанда халагланабид.

Аяар тинхэдэ манай агухуэхэ вождь Россингаа ямар болохы алыгн дээрхээхэн шэнгээр эли тодоор хаража ябаа.

Зайн гал Россин бурхөөнөн маные нэбтэ сохин дэгдээгэдэ, арадай жаргалтай мүшэ, социализмн илгашагүй табан хушутуа мүшэ замбуулайна оёоргүй гүнзгэй руу нийд хүүлээ.

Мүнөөшье Россин аам тухай хөөрөөнэй гарахада, Уэллсдэ адли хүнүүд хаалаа ушардаг. Тэднэр Россин манан соо оройной, гарын харахытай гэжэ үдэрэй наанаа, хүнийн зүүдэн болон үбшөөрхэндэ. Угы даа, минн бү зобогты, хооһоор лэ халахат гэжэ тэднэд хэлэхэ дуран хүрэнэ. Коммунист үзэлэй толон түүхэдэ залришагүй мүнхэ юм.

II. 1956 оной зун бэлэй. Ангар мурэн дээрэ бодхоогдожо байһан асари ехэ ГЭС-үүдэй түрүүшын ээлжээний—Эрхүүдэй ГЭС-эй барилгада оһоһоноо бусабаб. Гэртээ хүрэхэдэмн, хүнн болоһонхой нэн.

—Зай, хараһан үзэһэн тухайгаа хөөрнш, —гэжэ үбгэн абамн намда хандаа.—Тэрэ барилгадаа хүрөө гүш?

Би эсхэнхэй аад, хоёр-гурбан үгэ гүбэд гэбэ. Залхуурһымн таажа, абамн суухалаа хүрээб. «Манай эхэ, эсэгээрэй хуби заяан Агартай холбоотой нэн,—тинншье аша тугиһадай хуби заяан Ангараа халахагүй...» Энүүрхэнээс ойтгожо, тобишоһоор хөөрөөнэй ууда абамн үгэ дүүгүгээр, ямарһыб оорингоо болодоо эзэлгэдэ, абагүй хууба.

—Байн даа, тон байн,—гэжэ нүүлэй нүүлэ хэлэбэ.—Эрлгү хүснэ юундэ минн хосоржо байха юм даа. Хуушанайнай үлгэр дууһаа, шэнэ үеын үлгэр эхилбэ ха юм...

Энэ үндэр наһатай болоһон ха Ангарын түүхэдэ ниггэжэ өөрнөөсгө сэглэлтэ үгөө бэлэй. Ямарһыбгүй, зүб сэглэлтэ даа.

Эрхүүдэй ГЭС, Братска ГЭС... Дэлхэй дахин гайхуулан барилганууд. Шэнэ барилгануудай нууринууд... Эндэхэ бүхы Зүүн Сибириин заводууда, хото хүдөөдэ, Ангарын «шунан»—зайн гал үндэр вольтто дамжуулгын «хуаһануудаар» элбэгээр урдана. Бар тайга, буртаг намаг, шулуун хабсагай дэгүүр зайн галай бахананууд үлгэрэй баатарнууд тал бодохо, бата бэхээр хүнэй зааһан тээшэ алхалаа бэлэй.

Ангар муренин «эмээллэгэ»—Эхэ оройнойнай хүгжэлтын түүхэтэ табсангуудай нэгэн. Сибириин-зүрхэн соо оройнойнай барилганууд тухай мэдээлэл хилин саанахи заримашууд дахин худал хуурмаг хэрэг шэнги наагдаа юм. Баһал Атлантикы гаталагшад олошороо нэн. Журналистууд, промышленнигууд, наймаашад... Хэд Братск хотодомнай эрэггүйб даа! Манай амжалтада үнэн нүхэдүүднэй баясаха, бусад... тээд бусад хэлээ хабсажа, абагүй болошодог.

«Сибириин хэтэ мүхын мүлһөн хайлуулагдаба» гэжэ Братск тухай нэгэ францүз журналист бээхэ нэн. Сибириин мүлһөн хайлуулагдабаар үннэйл, тэрэ гээхэр 50 жэл болоһон.

Ангарымнай домог түүхэ үргэлжлэлээр!

III.

Нэгэ үдэшэ республика доторнай гэнтэ зайн галай үгы болошоо хада, юун болохоб, гэжэ бодоод, доосоомн хүйтэ даан алдаба. Фабрика, заводууд байшаа, түмэр зам, трамвайнууд тогтошоо... Радио, телеграф... Угн, дэлхэйнай гансата нүдэ байа, шэхэ дүлнэ болохо, ажамадлар талалдахадал гэжэ. Тээд табин жэлэй урда тээ манай республика дотор, тобишоор хэлэбэл, Дээдэ-Удэ хотодо хамта дээрэс оройдоо 480 киловаттас хүсэтэй электро-түхээрлэгүүд хүдэлжэ байһан түүхэтэйл. Тэрэ гээхэр зайн гал үйлдэбэрлэгэ Буряад орондомнай 800 дахин дээшлээ!

Хүн түрэлтэндэ юрын гал асаржа, амидыруулан алдарт Прометей баатаршалтыгаа түлөө түмэр гонжээр шулуун хабсагада халагдажа, хара хабсагай оодэ шулуу аонгэ зобон түүхэтэй. Гэбашы хүл дээрэ хүдэржэһэн хүн тэрэ галын ашаглажа, мүн бээ бээлхээһэн хойно Прометей баатаршалтыг мартаагүй. Галы аша тугатай болоһон хүн тэрэнэй ульһатай уутыг уудалжа, зайн галтай болоһон.

Зайн гал! Мүнөө үеын ажабайдалы зайн галгүй

Электрйн Наран Хүрэмтэр

УРДАНЬ, МҮНӨӨДЭР, ҮГЛӨӨДЭР...

Буряад орондоо революцийн урда тээ, хэрбээ түмэр замтай депо гү, али архи нэрэдэг завод шадарнуудтай ууралтай хүсөөр хүдэлдэг юу хээнүүдье хараадаа абаагүй хаа, зайн галай хүсэн огто хэрэглэгдэдэггүй байхан юм гэхэд болохо.

1900 ондоо Дээдэ-Удэ хотондоо болохон бэшэ газарта ууралаар арьсдэдэг Голдобин гэжэ күпешай тээрмэ бии байн. Тийхэдэ город дотор 1894 ондоо Федченко гэжэ күпешай баруулан ууралтай двигательтэй тохойой завод бии юм гэхэдэ болохо.

Дээдэ-Удэ ууралаар хүдэлдэг эгээл түрүүшын электростанцие 120 киловатт хүсэтэй динамомашинатайгаар Нестеров гэжэ күпешай хампаанитнуудаараа хамгажа, 1908 ондоо баруулан юм. Саг ууралын тогтоо хүдэлдэг тээрэ электростанци наймаанай гээдэ нүүдлэ гэрэлтүүдэг, мүн городой усоохон баяшуулай гэрэлтүүдэг гал үгэдэг байн.

Агуухэ Октябрийн хубисхалай эхиндэ Буряад орондой зайн гал үгэдэг бүхэ тохоборинуудай хүсэнийн оройдоол 480 киловатт болодог байн.

1920 оной декабрийн 22-тоо Советуудай Бүхэроссин 8-дахы съезд дээрэ ГОЭЛРО-гой түсбэ, агуухэ барилганаудай түрүүшын түсбэ баталгадаа лэмнай. Энэ түсбэ Ленин багшын нэрэтэй нягта холбоотой ха юм! Холын холые, хожомой сатые хэрхөөр хаража шаданан Владимир Ильичэй ниггэжэ зааһынь ханайа: «Зайн галаар оньхожоруулаа хадга Россия шэнэдхэн хубилгаха». Партиин хожомой программа гэжэ гээжэ ГОЭЛРО-до Ленинэй үгэһэн сэгнэлтэ хадаа эгээл хүсэлдэнгй техникын үндэһэн гэлсүүдэдэ зайн галай оньхожоруулаа хүсөөр Эхэ орондойн социализм ажамы байгуулха хэрэгтэ түүхэтэ ухда шанартай байһанынь эли.

Агуухэ энэ түсбэ хадаа Буряад зайн гал шарай шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ дамайхан мүр үлөөһынй арасаһугүй.

1931 оной январийн 1-дэ Улаан-Удэ (тийхэдэ үшөө Дээдэ-Удэ гэжэ нэрэтэй заанда юм байн) городой электростанцийн нуури тайгалаа бэлэй. Тэрэнэй барилга 1934 ондоо дүүрэлэй. Айхабтар эхэ дараатай, час өө найман тоно уурал бии болгодог энергетическэ туйлай томо тогтоонууд тэрэ станицада тохогоһон юм. Эхэн двигателин үүргэ дүүргэдэг, 750 киловатт хүсэтэй турбина тайгалаһан аад, нүүдэлнэ 2500 киловатт хүсэтэй «Эрликон» гэжэ турбинаар халгэгдээ бэлэй. Түрүүшынхнй 1959 он болотор хүдэлдэг, «шадалаа бараһанай» шалтагаанаар шэнэдхэн хубилгаа.

Промышленна үйлдэһиний саашадаа улам хүгжэхэ бүри, нотагай ажамын болон хүн зоной ахаһуудалай ариалтын ургаха бүри городой электростанцийн хүсэн багалаха байгаа бшуу. Тэрэн дээрһээ үндэһэн, 1934 ондоо паровоз-вагон зайабарилдаг заводтой хамтаруулан, мантан томо электростанци—Улаан-Удын ТЭЦ

барилгажа захлаа байн. 1936 оной октябрийн 15-дэ ТЭЦ-эй түрүүшын турбогенератор ашаглалдаа үгтөө байн. Хөнэйшье мэдэхээр Улаан-Удын ТЭЦ мүнөөдэр болотор республика доторнай зайн гал үйлдэбэрилдэг эгээл томо гуламта гэхэдэ болохол...

Улаан-Удын ТЭЦ-һээ гадна, хэдэн олон «жэжэ» станцинууд республика доторнай барилгажа ажилһан юм. Тэрэ тооло Баян-Голой ЦЭС, Галуута-Нуурай, Темлюгэй ЦЭС-үүдье дурдажа боломоор. Тэрэһээ гадна элдэб министерство, ургалануудта хабаадаг 700-аад шахуу локомобиль болон дизелеэр хүдэлдэг станцинуудье мартажа болохогүй.

Республика доторнай зайн гал үйлдэбэрилгын далай-са ялангала дайнай үүдлээр улам бүри үргэдөө. Тиймэ-һээ зайн гал үйлдэбэрилгын үнэ сэнгье хямдаруулхы тула, шадита өлшэ үйлдэбэрилдэг бүхэ станцинуудье хоорондонь холбоотой болгожо, нэгэдэмэл хүсэн болгохо хэрэгтэй байгаа бшуу. Тийгээжэ 1958 ондоо «Бурятэнерго» гэжэ түлэбэрилхэ элхи бии болоо байн.

Жараад онһоо ажилжа, Улаан-Удын «зүрхэнэй сохилоһые» хүдөө нотагуудта дамжуулаха үүргэтэй мантан томо бахананууд зүг бүхэн тээшэ шөглөн алхалалжа ажилжа байн. Мүн бага «Эрхүү—Улаан-Удэ» гэһэн шэжэм утаһаар Сибириин нагдэмал системэһээ нэмэлтэ зайн гал абадаг болоһоний ямар бэ?

Мүнөөдэр республикын 120 хүдөөгэй ажамынуудай диндэнхэ олонинь гүрэнэй нэгэдэмэл энергийн системэһээ хүсэ абадаг болоһоний.

Гэбшье саашадаа хүдөө ажамые зайн галаар оньхожоруула үшөөл ургажа байха түсбэтэй. Хорин гурба дугаар съездын тогтоһоор, 1970 ондоо гансахан хүдөө ажамыда зайн галай ашаглан хэрэглэгдэ 60—65 миллиард киловатт-час хүрэтэр ургажа, 1940 ондоо бүхэ орон доторнай гаргашалагдаг байһан энергинеэ 30 процентээр дээшлэхэ юм шуу! Энэ түсбэ Буряадай АССР-ые дайрангүй үнэгэрхүү юм: хүдөө нотагта ажаһуулаг хүн бүхэндэ гаргашалагдг зайн гал 1965 ондоо 152 киловатт-час байбал, 1970 ондоо 560 киловатт-час хүрэтэр дээшлэхэ түсбэтэй.

Түрэл Коммунист партиянай, түрэ засагнай зайн галай хүсые саашадаа үшөө эхээр арьбажуулхын тулөө онсо анхаралаа хандуулаһар. Орон доторнай барилдахаар хараалагдаһан томо томо электростанцинуудай картые дэлгээжэ харабал, омогорхоомор тэмдэгдэл олон байха даа. Буряад ороной карта дээрэ нилээд эхэ хубилалта болохоор хүлэгдэнэ. Улаан-Удынхнэй ТЭЦ үшөө эхээр шэнэдхэгдэхэ. Барилгажа байгаа Сэлэнгын ТЭЦ гал үгэдэг болохо. Эрхүүгэй энергийн системэһээ элшэ абадаг дээшлэхэ.

Дайдын хэсэг—малтамал түлшэнүүдье хэрэглэжэ, зайн гал үгэдэг станцинууд олоор барилдажа байна. Жэшээнь, Галуута-Нуурай хабатша — Холбоолжоной хүрэн үнгэтэ шулуун нүүрһэнэй баялг дээрэ 1968 онһоо томохон ГРЭС барилгажа ажилһан.

Хожомой сатта Буряад оронойнгоо унаар элбэг, урасалт осомтой мурунуудай, нэн түрүүн Витим, Сэлэнгэ мурунуудай баатар хүсэ хүүрэн ашагламаар, дэлхэй дээрэ эгээл томо ГРЭС-үүд барилдажа байһандань этигнэбэл.

Батар хуушан сатта барга гэлсүүдэн Буряад ороной хүнууд тулгын галһаа гэрэл, дулаа абадаг гансахан аргатай байһан аад, мүнөө зайн галаар гэр сохилобо гаралтүүдэлһээ гадна, ажал хүдэлмэриее тэрэнэй хүсөөр бүтээдэг болоһынь булта хараһаабди! Энэл даа, Октябрийн хубисхалай үрэ дүн!

М. ЭИЗЕНШИНЕЙДЕР,
«Бурятэнерго» түсбэлгын таһагай начальник.

Тоо, баримта

Хүдөөгэй электростанцинуудын диндэнхэ олонинь гүрэнэй энергосистемтэй холбогдонхой. Тэдэнэй 90 процентнь Сибириин энергосистемэһээ электрйн элшэ хүсэ абаһан.

Электростанцинуудын хүгжэхтэй хамта бэлдэхтэй кадрнууд хүмүүжэн ургаа. Мүнөө республикын энергетик-үүдэй тоо 3000 шахуу хүн болоо.

Шэнэ табан жэлнүүдэй туршада республикын энергетик-гэртэй хэрэгтэй хүсэ хэрэгдэлгэ 1965 онойхтой сасуулаха, электрйн элшэ хүсэ хэрэгдэлгэ 1970 ондоо 2,7 дахин ургаха юм, харин Эхэ орон доторнай дунда ээргээр 1,7 дахин эхэ элшэ хүсэн хэрэгдэлгэ.

Түмэр замтай транспорт табан жэлнүүдэй үдэ горитой эхэ электрйн элшэ хүсэ хэрэгдэлгэ. Оройнхнэй эгээл ута—Сибириин түмэр замын электрификацла Слюдянка станциһа Петровск-Забайкальск станци хүргэгдэхэ. Электростанцинууд ашаглалатай хамта түлшэ хэрэгдэлгэ 3—4 дахин бага болохо, хүдэлмэришдэй тоо 30 процентээр үсөөрхэ юм. Хэрбээ 1965 ондоо электрйн элшэ хэрэгдэлгэ түмэр замда 3,6 процент байгаа хаа, 1970 ондоо 25,9 процент хүрэхөөр хараалагдаһан.

Ажаһуудалда электрйн хүсэ хэрэгдэлгэ горитойнор эхэ болоһон. 1965 онойхтой сасуулаха, 1970 ондоо 2,5 дахин, 1975 ондоо 7 дахинһаа эхэ элшэ хүсэн ажаһуудалдай эрлэтэ хангаха болоһон.

1968 ондоо Галуута-Нуурай томо ГРЭС барилдажа эхилһэн. Тэрэнэй түрүүшын блок 1971 ондоо промышленна тоо үгэхэ юм.

«ГОЭЛРО-гой ленинскэ түсэбье (Россия электрификацла гүрэнэй түсбэ), арадай ажамын түрүүшын табан жэлнүүдэй түсбүүдье бэлдүүлгэ ороной экономика халбаран хүгжэлгэ хангаа. Советскэ Союз хүсэк түгээ индустриальна орон болоо. Промышленностиин тон шэнэ халбаранууд—автомобильна, авиационно, тракторай, химийн болон бусад хэдэ хэдэн халбаранууд байгууллгдээ. 1940 ондоо промышленностиин валовой продукци 1913 онойхтой жэшэхэдэ, 7,7 дахин, тийхэдэ үйлдэбэрил хэрэгсэлнүүдье гаргалга—13-дахин эхэ болоо. Мүн арадай хэрэгсэлэй эд бараа гаргалга горитойхоноор эхэ болоо нэн».

(Агуухэ Октябрийн Социалист революцийн 50 жэлэй ойдо зориулһан КПСС-эй Центральна Комитедэй Тезисүүдһээ).

УРАН НАЙХАНДАШЬЕ ХАМААТАЙЛ!

ЖАРААД онһоо Улаан-Удын хуудалда наймаанай тагууд дээрүүр шэнэ эд бараан бии болоо байн. Тэрэ хадаа альганай шэнэ-нь, бүри горитойнууд-хэ экрануудтай, элдэб хэмжүүрэй телевизорнууд байгаа. Тийгээжэ улаан-удынхнэй эй шье, мүн республика дотор-хье ажаһуудг хүн зон-ной ярынай хэлэндэ «телевидени», «телеви-зор» гэһэн үгэнүүд наг-та гэгшээр нэбтэрэн ороо бэлэй.

1961 оной июнийн 15-да городой ажаһууд Улаан-Удын телецентр-һээ түрүүшын дамжуу-ланууд сэхэ ошожэ ша-дахагүй юм. Тиймэһээ, Фоданово тохондоо тус-хай транслятор барилда-һан юм. Тус транслятор Улаан-Удын телецентр-һээ агаарай долгино-до гарһан дамжууланууд-ые тусхай аппарату-раар барилдаа абаа, тэрэ сатгань саашань дам-жуулаха аргатай юм.

Тийхэдэ Галуута-Нуурай шахтын хүгэл-бэрийн элхи өһөдөө транслятор аппарату-ра хуудалажа абаа, Гу-синозерск городто тог-тохон юм. Тэрэнэй дам-хэлэ дамжууланууд-ые гансаһынь шахтэриууд бэшэ, мүн аймаг дотор-хы хүн зон харадаг бо-лонхой.

Прибайкальска айма-гай Турунтаево тохон-до мүн э транслятор арадай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, юрын хүдэлмэришэн байһанаа мүнөө халаанай на-чальник болонгй хүдөлжэ бай-даг. Эрхим найнаар хүдэлһа-арай ажамын мэргэжэлтэд байд гээд лэ манай республика ержэ, дүй дүршэлтэйн танил-садаг.

Борис Манжуевичай намтар — юрын лэ совет хүнэй намтар-тай тон адли. Гуша нэгэн жэ-лэй саад тээ ТЭЦ-тэ хүдэлхээ-эрэһэн, энэ предприятие барилсаһан, ю

Буряадай заншалта хайндэр—Сурхарбаан Октябрийн 50 жэлэй ойдо зорюулагдана. Шандааһа шангаман, мэргэн харбагшад, шэлдэг түргэн гүйгөөшэд шалгархань.

Илалта, шуйлагшадта олон түмэн ажалшадтай алба ташалган аадар шэнгээр адхархань.

БАЯРТАЙ ДАА, ТҮРЭЛ ЁУРГУУЛИМНАЙ!

Ехэ омог баяртай, хурагшад гонзорог ута коридор соогур нншэ тншээ алхаладана.

Уданшөгүү тэдэнэр олоороо хүтэрэлдэж, үндэр уужам зал руу хубарилдан оронод. Улаан сэмбээр хушагдаһан столон саана хүндэтэ багшанарын жэрлэдэн хуунад... Тншгээд лэ гоо гоёмсогоор хубсалһан эдир залуушуул столон хажууда нэгэ нэгээрээ ошоно. Эгээ түрүүлэн Люда Беломестных, Александр Ербакинниһа гэгшэд болбо-соролой аттестадудые багшанарингаа гарһаа абаа. Дүшэн табан хүбүүд, басагад арбан класс дүүргэһэнэй үнэмшлэгтэй боло-бод. Тэдэниһе дурсагдаһан 43-дахь хургуулиһа (Улаан-Үдэ) директор нүүр Вокни П. М. харуул хайхан замдаһа юрөөб.

— Таанад ийгээд лэ наһанайгаа мэргэжэл шэлэхтнэй гэшэ. Мэргэжэл олон даа. Тэдэн сооһоо али нэгэ дуратайгаа шэлэжэ аба-хатнай. Саашадаа өөһэднйтай бэлншэ шадабари, хүсэл эрмэлзэлһээ хамаг юмун дудыдаха.

Эхэ оронойгоо аша туһада ажалша мэргэн, наһаамгай бэрхэ хүнүүд бологты. Зүгөөр түрэл хургуулиһа мартахагүйетнай гуйнаб. Аласайнгаа хайхан аян замда баяртай абагты, үхбүүднэй,— гэжэ хургуулиһа директор хэлэб. Хүүлээрн мүн лэ олохон багшанар, түрэлхид юрөөл үгэнүүдээ үршөөб.

Арбадахь класс дүүргээшэдэй үнэмшөө Алла Хургалова ингэжэ мэдүүлэб:

— Бидэнэр Октябрийн түүхэтэ табин жэлэй ойн болохоё байхада хургуулиһа түгсэхэбди. Энэһэнэй бидэниһе угаа ехээр урмашуула.

Байн даа, түрэл хургуулиһа! Байн даа, хүндэтэ багшанарнай! Таанадаа холодоо мартангүй наһажа абахабди!

Эдир залуушуул үрэн сайтар хургуули дотороо найр наада хэб. Ингэжэ тэдэнэр түрэл хургуулиһа хахасаба.

Э. ЛАПИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Арбадахь класс дүүргэһэн бүтэ эдир залуушуул. 2. Евгения Болдохнова аттестад абаад байна.

„БАЙГАЛ“ БАРГАЖАН НЮТАГТА

Манай дуу болон хатар танцын „Байгал“ ансамбль Баргажанай ай-малга үнсэрээдэһэн литература боло-лон искусствон долоон хоно, соо арбан зургаан концерт үгөө.

Харуулан концертынь хамтадаа дүрбэ мянган шахуу хүн хонирхон хараба.

Ансамблиһа солистар, Буряадай АССР-эй габьяата артистар К. Шулдунова, М. Чананэ гэгшэд уран хайхан дуусаараа олонхи хонир-хуулжа, амжалттай абаа.

Ж. Батусвай «Улын дуун», Б. Ямпиловай «Байн даа, Эхэ оромни», мүн «Ононой эрөөдэ», «Нугын нугаһан», монгол арадай дууе кон-церты харгашад ехэтэ хонирхоб.

Концертын хоёрдохь бүлэгтэ харуулагдаһан дуу, танцын хүгжэмтэ сонитэдэ табидаһан Байгал-лай үмэнхэй болон шэмээшээрүдэй кадрилһуудые суларагшад алыһа ташан угаа.

Гараха номернуудые сонсохон Л. Бадарханова концертуудые най-наар ударидаһа хүтэлөө.

Эрхүү, Красноярск, Новосибирск, Омск болон Сибирин бусад горо-дудта уран искусствояа амжалттай харуулаад бусадан манай түс ан-самбль энэ шолхин эхэндэ болохь найн үдэрэй Сурхарбаанда хабала-на.

Сурхарбаанай хүүлээр манай ан-самбль Захаанайн аймагай ажал-шадта уран хайхан концертуудээ харуулхаа нарын болзоороо мори-дохь.

Г. ЭРДЫНЕЕВ, ансамблин дуушан.

ЗОЛТО ТАХА

Газарһаа таха өхөдө золтой юм гэһэн мухар нүгэллэл хаана-һа гараһан байгаа?

Эртэ урдин сага мори тахал-жа ахилһан байха юм. Тнхэ са-га мориһе гоболтын түлөө тахал-да байһан. Валууул мориё алта, мүнгэн тахал халдаг байгаа. Гэгэрдэн алтан таха олоходо, үнхөөрөө зол байһан ааб даа.

Бали, нойн изагууртан газар-һаа одоһон таха абахада, бөөс дор дараһан абадал гэжэ тооло-дог байгаа. XVII зуун жэлэй үеһи Английн дипломат лорд Кастлей гэһшэ баяндаа бардахажа, мориё

мүнгэн тахаар тахалууахада, түргэн гэгэрдэһын тула нулаар хадагты гэжэ дархашуудта хэлэ-дэг байһан. Орондон шэнэ таха хадаһан дархан төрөниһе байлз гэгэхээр хадагд байгаа.

САГААН ОРО

Хомор үзэгдэлтэ сагаан зүһэ-тэй оро гансахан Часлов гэжэ чешскэ город шадар үсэхэбэрлэ-хэдэ. Энэхэгтэ байдаг сагаан оро зуун жэлэй саада тээ Чехид аса-рагдаһан байна. Үнгэрһэн зуун жэлэй хүүлээр энэхэгтэй сагаан орын дунда халдабартай үбшэн

дэлгэржэ, тэрэ амитан тэндэ тү-рөн дуунаһан байха юм. Тнм-мэхэ энэ ээрлэг амитанай ам-дардаг оро ганса орон чешскэ го-род болонхой.

ТУРЫН БЭЛЭГ

Тагилска залуудай эзэн Ав-рора Карповна Демидова наман-даа турын бэлэг—500 мянган түхэрлэг алтанай сентэй алмаз үгэлһэн байна. Тэрэ мүнгэн Де-мидовтэй заводто, прин